

Sygn. akt IV CNP 18/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie ze skargi pozwanej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa (...),
w sprawie z powództwa G. M.
przeciwko M. N.
o zachówek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 grudnia 2020 r.,

1) odrzuca skargę

**2) nie obciąża skarżącej obowiązkiem zwrotu kosztów
postępowania wywołanego wniesieniem skargi na rzecz powoda.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą pozwanej M. N. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 grudnia 2017 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Artykuł 424⁵ § 1 k.p.c. określa wymagania konstrukcyjne skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest

on zaskarżony w całości lub w części, przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono stosując art. 424¹ § 2 k.p.c. – że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi oraz wnioszek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Skarga nie spełnia wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 1, 4 i 5 k.p.c.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 1 k.p.c. skarga powinna zawierać oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części. Wniesiona skarga nie zawierała wskazania, czy oznaczony w skardze wyrok został zaskarżony w całości, czy w części. Zostało to dopiero uczynione pismem z dnia 19 grudnia 2019 r. celem wykonania wezwania do usunięcia braków skargi, przez sprecyzowanie zakresu zaskarżenia w całości, zaś na podstawie samej skargi brak było możliwości odczytania lub wyinterpretowania zakresu zaskarżenia. Takie uzupełnienie jako niedopuszczalne nie wywołuje skutków.

Uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy polega na przedstawieniu wyodrębnionego wyводу przekonującego, że szkoda została wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem (por. postanowienia SN z dnia 31 stycznia 2006 r., sygn. akt IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 – 8, poz. 141, z dnia 22 listopada 2005 r., sygn. akt I CNP 19/05, nie publ., z dnia 23 września 2005 r., sygn. akt III CNP 5/05, www.sn.pl, z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, ten kreatywny wymóg skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia obliuguje skarżącego do złożenia oświadczenia, że szkoda wystąpiła, jak również do wskazania jej rodzaju i rozmiaru, a ponadto do powołania lub przedstawienia dowodów lub innych środków uwiarygodniających to twierdzenie. Przesłanka

uprawdopodobnienia szkody, uregulowana w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., zostaje spełniona, jeżeli skarżący powoła w skardze nie tylko wszystkie znane jemu fakty, które wskazują na związek między zaskarżonym orzeczeniem a doznanymi wskutek jego wydania stratami lub utraconymi korzyściami, ale ponadto powoła dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym (tak m. in. postanowienia SN z dnia 25 lipca 2006 r., sygn. akt III CNP 40/06 i z dnia 23 marca 2006 r., sygn. akt IV CNP 23/06, www.sn.pl).

Tak rozumianego obowiązku skarżąca nie spełniła. Twierdzenia w tym zakresie są niespójne i nieuprawdopodobnione. W treści skargi twierdziła, że na skutek zaskarżonego orzeczenia doznała poważnego uszczerbku majątkowego, wyjaśniając, że obecnie komornik sądowy prowadzi egzekucję należności w wysokości około 22.000 zł, ponieważ tak obliczono koszty egzekucyjne. Dodała także, że doznała nie tylko szkody materialnej, ale na skutek toczących się procesów poważnej szkody na zdrowiu, jest ciężko chora, a jej mąż przeszedł trzy zawały serca na skutek stresu wynikającego z wieloletniego procesu sądowego. Jednocześnie w „Załączniku do skargi o niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia” twierdziła, że bezspornym jest, iż na skutek błędnego orzeczenia doznała szkody w postaci zasądzonego roszczenia, a także szeregu poniesionych kosztów postępowania, co łącznie wyniosło co najmniej ponad 30.000 zł, nie licząc już kosztów pozamaterialnych, tj. utraty zdrowia. Wreszcie w piśmie z dnia 19 grudnia 2019 r. uzupełniającym braki formalne skargi podniosła, że wartość przedmiotu sporu jest wartością wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w R., wyraża się kwotą 16.155,16 zł, taką kwotą określiła wysokość szkody wynikającej z wydania tego orzeczenia, podając, iż jest to kwota szacunkowa. Niezależnie od niespójności tych twierdzeń i braku dowodów lub ich surogatów celem uprawdopodobnienia szkody, samo określenie kwoty jako szacunkowej również poddaje w wątpliwość jej zaistnienie.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia analizy prawnej przepisów dotyczących środków zaskarżenia, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub z innych przyczyn na pewno nie mogłoby odnieść skutku. Skarżący powinien wykazać, że od zaskarżonego orzeczenia nie przysługuje środek prawny, przy pomocy którego mogłoby nastąpić

wzruszenie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2009 r., sygn. akt I CNP 108/08, www.sn.pl). Oznacza to obowiązek przeprowadzenia analizy przepisów dotyczących środków prawnych, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub które z innych przyczyn nie mogłyby odnieść skutku. Skarżący musi „wykazać”, a więc nie „wskazać”, „przytoczyć”, czy „uwiarygodnić”, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wykazanie w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe polega na ujawnieniu i przedstawieniu tej okoliczności w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości oraz na dowiedzeniu jej istnienia i przekonującym uzasadnieniu (postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2006 r., sygn. akt III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7 – 8, poz. 140). Omawiana przesłanka wymaga zarówno wykazania, że w momencie wniesienia skargi wzruszenie orzeczenia nie jest możliwe, a także, iż nie było to możliwe wcześniej (zob. postanowienia SN z dnia 23 marca 2018 r., sygn. akt II CNP 58/17, z dnia 7 listopada 2008 r., sygn. akt I CNP 79/08, www.sn.pl, z dnia 18 lipca 2007 r., sygn. akt II CNP 100/07, nie publ., z dnia 28 lutego 2006 r., sygn. akt I CNP 12/06, z dnia 28 października 2005 r., sygn. akt V CNP 24/05, z dnia 7 października 2005 r., sygn. akt V CNP 12/05, www.sn.pl). Skarżący powinien wykazać, że w ogóle nie mógł z jakichkolwiek środków prawnych skorzystać bez jego winy, że były formalnie niedopuszczalne (zob. postanowienia SN z dnia 7 listopada 2014 r., sygn. akt IV CNP 27/14, www.sn.pl, z dnia 20 grudnia 2011 r., sygn. akt III CNP 33/11, OSNC Zbiór Dodatkowy B/2013, poz. 26, z dnia 29 października 2007 r., sygn. akt II BP 50/07, nie publ.). Nie chodzi tylko o skargę kasacyjną, ale także o skargę o wznowienie postępowania oraz o inne środki prawne pozwalające na zmianę lub uchylenie orzeczenia, ewentualnie służące pozbawieniu lub ograniczeniu wykonalności (zob. postanowienie SN z dnia 24 lipca 2008 r., sygn. akt I CNP 50/08, www.sn.pl).

O ile należy przyznać, że skarżąca wykazała niedopuszczalność skorzystania ze skargi kasacyjnej, a także nawet podjęła starania w przedmiocie wniesienia skargi nadzwyczajnej wykazując niemożliwość jej złożenia, to jednak

pominęła inne środki prawne, w tym skargę o wznowienie postępowania, a także mimo nawiązania do toczącego się postępowania egzekucyjnego nie wykazała braku możliwości wszczęcia postępowania przeciwegzekucyjnego.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. z uwagi na stan majątkowy skarżącej.

ke